Допомогти сиротам чи потішити его: подарунки вихованцям інтернатів

Чому не потрібно дарувати дітям з інтернатів дорогі подарунки і як можна допомогти дітям, які позбавлені батьківської опікиПам'ятаєте, кілька тижнів тому ми розбирали інтернет-лохотрон із передноворічними подарунками для дітей? Серед іншого ми написали: якщо хочете допомогти дітям, то для цього є десятки інших способів. Наприклад, подарувати щось малюку в інтернаті. Навколо цієї поради розгорнулася дискусія і ми вирішили «копнути» глибше.

Ми поспілкувалися про подарунки для вихованців інтернатів перед святами із комунікаційницею благодійної організації Надія і житло для дітей

Дарією Байрак, яка пояснила, що поки не почала займатися темою сирітства, теж думала, що подарунки для дітей в інтернатах — це добре. Насправді — не зовсім.

Дар'я розповідає про те, як загалом влаштована інтернатна система в Україні (а ми по тексту даємо власні ремарки).

Трохи цифр

Отож, в інтернатах сиріт не більше 8%. А понад 92% — це діти, які мають батьків. Причин, чому діти потрапляють в інтернати, багато, але найпоширеніша — бідність або невлаштованість сім'ї.

Тобто, у переважної більшості дітей є батьки. І дитині краще з батьками, ніж в "ситому" інтернаті.

Щороку в бюджет України закладають до 10 млрд грн на інтернатні заклади — (інтернатні заклади у віданні трьох

міністерств – Міністерства соціальної політики, Міністерства освіти і науки України і Міністерства охорони здоров’я).

Це багато чи мало? Насправді, це в середньому 10 тисяч гривень на кожну дитину в місяць. Лише 15% з цієї суми йде на одяг та їжу для вихованців. Решта – на оплату працівників, комунальні послуги закладів і тд. Тобто, фактично гроші витрачаються на утримання інтернатів, а не на дитину. Проте матеріальний стан – не найгірша проблема. Дітям часто потрібна медична та психологічна допомога, навички жити у суспільстві, а деколи навіть вміння зварити макарони або пельмені.

Допомога інтернатам. Чому подарунки – не найкраща ідея?

Є кілька видів подарунків. Найчастіше – це солодощі. У багатьох дітей після такої кількості солодощів, як перед новорічно-різдвяними святами, трапляються розлади кишково-шлункового тракту. Наступного дня – діарея, рвота, алергія. Солодощі у таких кількостях – шкідливі. І якщо дорослі не можуть цього зрозуміти, то діти тим паче.

Іграшки. Потрібно розуміти, що у дітей в інтернатах немає особистих речей. Вранці видали одяг, ввечері забрали. Коли дітям приносять іграшки, їх ставлять на поличку, щоб не зламалася. Якщо ви купуєте іграшки в інтернат, це не означає, що дитина буде нею гратися. Там практично нема особистого простору.

Одяг та речі. Тут все залежить від матеріальних можливостей інтернату. Трапляються випадки, коли «благодійники» приносять речі, куплені у секонд-хендах або речі у поганому стані. Тому краще уточнити в інтернаті, що потрібно. Весь не новий одяг має пройти санітарну обробку, тобто дезінфекцію, прання, прасування. У свою чергу, це час персоналу, а часто – відсутність дезінфікуючих і миючих засобів у потрібній кількості. Тому для керівництва – це частіше головний біль, а не допомога.

Від «По той бік новин»: *Дар’я раптово запитує, чи бачили ми*

тумбу біля ліжка дитини в інтернаті?

На цій тумбі нічого немає. Це найкраща ілюстрація того, що як живеться дітям в інтернатних закладах. Як в армії… Тільки в армії дорослі і сформовані люди, а тут діти, як уже мають певні психологічні травми. Уявіть, у кімнаті живе по 10 дітей, у них спільні душові, які навіть не розділені перегородками, спільний туалет на кількох осіб, теж без перегородок. Чи можна говорити про повагу до особистості в таких умовах?

Існує також практика, коли діти замовляють собі подарунки. Дорогі. Чому це погано? ДІти не знають вартості цих речей, вони живуть ізольовано. Для них це абстрактна ціна. Дехто сприймає це як статусну річ, дехто вимінює ці речі на цигарки, цукерки та інші товари. Коли дитина губить або розбиває, наприклад, телефон або ноутбук, вона це не сприймає як велику втрату, спрацьовує підхід «я попрошу і мені ще куплять».

Це має наслідки, адже виховує модель споживацького ставлення: я – сирота, мені всі винні. В дорослому житті такий підхід теж зберігається. «Компенсуйте мені».

Від «По той бік новин»: *Ми зараз живемо в цифровому світі і мобілка та ноутбук – це не елементи розкоші, а речі, які задовольняють щоденні потреби. Діти в інтернатах і так відірвані від життя і розвитку суспільства. Телефон або ноутбук – це вихід у зовнішній світ.*

З іншого боку: хтось же повинен платити за мобільний зв’язок. У дітей коштів немає. В інтернатах не передбачені такі витрати. Також діти не розуміють загроз, які несе інтернет.

Від «По той бік новин»: *пишіть у коментарях, як ви вважаєте, мобільні телефони, ноутбуки та інтернет для вихованців інтернатів – це інтеграція у зовнішній світ чи загроза, до якої вони не готові?*

Подарунки за пісні та вірші

Інший бік медалі – це сприйняття дітьми новорічно-різдвяних свят та «благодійників». Зачасту, це такий собі бартер. Поширена практика, коли дітей змушують давати концерти, читати віршики, співати пісеньки. 10-15 концертів за тиждень. Вихованці інтернатів втрачають відчуття свята.

Від «По той бік новин»: *нещодавно спілкувалися із одним чоловіком, який ріс в інтернаті, а також має інвалідність. У нього проблеми із житлом і він під кожним постом лідерів думок, чиновників, журналістів та зірок шоу-бізнесу кидає однотипний текст про те, щоб йому допомогли. Ми вирішили йому написати із пропозицією конкретного алгоритму дій (до кого звертатися, чому потрібно писати звернення і пройти всі бюрократичні кола пекла і тд), адже масовий спам робить лише гірше. Більше того, інформація у тексті, який він залишає, застаріла. Чоловік відмовився робити конкретні кроки, щоб вирішити проблему. Натомість хоче зв'язатися із журналістами, щоб вони вкотре зняли про нього сюжет і показали, як погано йому живеться.*

Насправді, проблема лежить глибше. Люди, які приїжджають у дитбудинки раз в рік перед святами – вони для дитині не цінні. Це люди, які тішать своє его. Маленькі діти надіються, що їх всиновлять, але люди приїхали і поїхали, погравшись з дитиною один раз, а вихованці дитбудинків отримують психологічні травми. Наприклад, розлад прив'язаності https://bit.ly/2LtTbFp

Це не означає, що не треба допомагати

Лікування. У дітей в інтернатах є проблеми із зубами. Коштів у закладах на це практично немає. Тому варто подзвонити в інтернат і запитати, чи потрібна допомога із лікуванням і, наприклад, стоматологією зокрема.

Якщо хочете поїхати в Інтернат, то варто розуміти, що треба їздити постійно і вибудувати контакт з однією дитиною. Можна бути другом, наставником, не обов'язково всиновлювати або

брати опіку над дитиною. Це просто спілкування і відвідування конкретної дитини з певною періодичністю.

“Пакет випускника” – сковорідка, каструля, постільна білизна – предмети першої необхідності для самостійного життя. Вони стануть у нагоді тим, хто за кілька місяців покидає інтернат.

Оплата репетитора для підготовки до ЗНО. Освіта в інтернатах не дуже високої якості, а зовнішнє оцінювання дозволяє розраховувати на більш оплачувану професію.

Допоможіть Центрам, які підтримують сім’ї: центри соціальної підтримки дітей і сімей, центри матері і дитини, притулки для жінок, що постраждали від насилля.

Хочете допомогти дитині – допоможіть її сім’ї. Це бідні сім’ї, в яких батьки вважають, що дитина в інтернаті буде краще забезпечена, ніж дома. Таким сім’ям потрібно допомогти і втримати їх від спокуси віддати дитину в інтернат. Це потребує значно більше зусиль, аніж купити цукерки чи фарби до Дня Святого Миколая чи на Новий рік. Тому повертаємося до питання: в чиїх інтересах ви допомагаєте: потішити власне его чи справді допомогти дитині?

І звісно, розповсюджуйте інформацію, як треба і як не треба допомагати.

Від “По той бік новин”: *що ж, тема складна і багатоаспектна. Ми відкриті до дискусії, діліться вашими думками у коментарях.*